

Szerkesztési iroda:

Nagyberek,

Zápolya-utca 1-6 szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	—	12 .
Negyedévre	—	—	—	6 .
Egy hónapra	—	—	—	2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —				

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 óráig.

Nagyberek, 1910.

XXXIX. évfolyam 192. szám.

Csütörtök, augusztus 25.

A magyar ipar.

— aug. 25.

A magyar ipar egy kissé ismét aktuálisághoz jutott. A gyöngye mozgásu magyar ipari élet némi elevenségre lendült, legutóbb Szent István napján két helyen is gyülekeztek az iparosok, hogy komoly tanácskozáson vitassák meg a kis- és nagyipar állapotát. Hogy mi nincsen és mi kellene, sok okos beszédben fejtegették. Fajlani csak azt lehet, hogy a legokosabb beszédnek is korlátot szabtak a magunk kicsinyes viszonyai és ezen túllépni még azok se mertek, akiknek a tudása európai mértékre kitágult látókörben mozog.

Megállapították, hogy a kisiparosság állapota túrhetetlen és ki kell azt szabadítani nyomorúságos helyzetéből. Több száz ezer embernek a dolga ez és gazdasági vonatkozásban nem csupán hanyatló egzisztenciák megmentését jelenti, hanem a nemzeti vagyon megmentését is. Tudjuk, hogy az adóztatási rendszerünk nem a legigazságosabb és az iparosság adóterhei elviselhetetlenek; az ipar erőtlenségével szemben mégse az a panasz, hogy az adókövető bizottságokban minél nagyobb mértékben képviseltesse magát az iparosság. Kárt okoz a fegyencipar is, de ha le is lakatoiják a börtönök munkatermeit, a magyar ipar ezzel még mindig nem jutott arra az utra, ahol a nemzeti vagyon szempontjából milliárdos meggazdagodásnak indulhat. Helyes, hogy a zsolnai kongresszus az ipartörvény revízióját követeli. Az is jó, hogy felkéri a minisztert: ipari törvényeket ne csináljon ezentul iparosok nélkül, hanem adjon nekik alkalmat, hogy a rájuk vonatkozó törvények előkészítő munkálataiban részt vehessenek.

Mind ezek azonban inkább apró próbálkozások, éppen úgy mint a kisiparosok tervezett országos bankja, amely csak néhány ezer iparos hitelnyelét elégítheti ki, de az általános bajokon nem segíthet.

Nagyszabásu, az egész gazdasági életet átható iparpolitikára volna szükség, mert

mindaddig, amíg az ipar csak a nélkülözhetlen kenyeret biztosítja az iparosnak, addig virágzó iparról szó sem lehet, az ipar van hivatva első sorban, hogy mobilizálható vagyonfölöslegeket teremtsen. Amerika, Angolország, Franciaország az ipar segítségével gyűjtötte rengeteg milliárdjait. Angolország nemzeti vagyona 1840. óta 1890 ig 4000 millió fontról 10.000 millió fontra emelkedett, Franciaországban az utolsó ötven esztendő alatt duplájára nőtt a nemzet vagyona.

A statisztikák nálunk is emelkedést mutatnak ki a nemzeti vagyonosodás terén, ami nem is tagadható. De hogy ez milyen lassu tempóban halad előre, legjobban mutatja az állam szörnű eladósodottsága. A külföldön elhelyezett értékpapírokért kétszázmillió koronánál több kamattal vándorol ki a külföldre. Angolországban, Franciaországban, Németországban is vannak állami adósságai, de ezek az országok a külföldnek fizetett kamatokat busásan visszanyerik az ipar és kereskedelem útján, amely az egész kulturvilágot halózza be, sőt még a kulturálatlant is.

Az Überland-földek.

— Papp Géza kormánybiztos. —

— augusztus 25.

A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a Torontárvármegye területén fekvő úgynevezett „Überland“-földek kormánybiztosává Papp Géza országgyűlési képviselőt nevezte ki, aki már egy ízben, 1895 től 1907-ig volt a földek kormánybiztos és e minőségében kiváló szakértelmével és ügybizalmával az Überland-ügy rendezésének kérdését oly lelkesen fejtette ki, hogy az ő részéről tett előmunkálatok alapján remélhetőleg most már rövid időn belül véglegesen rendezhetők lesznek az ez ügy kapcsán elintézésre váró kérdések. Az Überland-földek milliós hitelyleteiben a következő tíz torontármegyei község és az azokban élő birtokosok vannak érdekelve: Nagyikinda, Tarras, Josefova, Kumán, Szerbkeresztur, Baschid, Mokrin, Karlova,

Franyova és Melencze. Az ügy történelmi előzményeiről és mai állásáról a következőket jelentik:

A XVII. században a törökök elől Magyarországra menekült szerbek egy része mint határőr a Maros és Tisza mentén alakított határőrvidékeket telepített le. A határőrvidék felosztása után Mária Terezia idejében a határőrök egy része a Bánságba vándorolt és ezek alkották a tíz községet tevő nagyikindai kerületet, mely a törvényhatóságok területeinek rendezéséről szóló 1876. évi XXXIII. t.-c. által Torontárvármegyével egyesítették. A volt határőrök által elfoglalt területek urbéri földekké lettek, urbéresi rendezés és később megváltás tárgyává váltak. A XVIII. században fogantatosított vízicsapolási és töltés-emelési munkálatok következtében nagyterjedelmű előbb mocsaras és vizes területek használhatókká tétetvén, az urbéri földeken felül „übriggebliebenes Land“, röviden „Überland“ néven szintén a határőröknek engedtetett át évi bérfizetés kötelezettsége mellett. A földeknek a határőrök által való birtoklása és a bérfizetés tekintetében Mária Terezia és Ferenc király kiváltságlevelével, később udvari rendeletek intézkedtek. A bért időnként állapították meg, még pedig az utóbbi időben akként, hogy az évi bér egy egész Überlandért 80.000 forint pauszálás összegben a kerület által fizetett volna meg a kincstárnak; a kerület azonban rendszeresen hátralékban maradt a fizetéssel.

Az Überland-földeknek a birtokok által való megváltása és a hátralékos bér megfizetése végett a volt határőrök és a kerület sürgetéseire 1876-ban a kincstár részéről egyezkedési tárgyalások kezdtek. Az Überland-birtokosok negyvennégytagu bizottságot választottak s azt felhatalmazták az egyezés megkötésére, s általában az egész ügy rendezésére. Ez a negyvennégytagu bizottság héttagú bizottságot választott és hatáskörét rá ruházta. A héttagú bizottság Papp Géza országgyűlési képviselőnek első ízben 1895-ben történt kormánybiztoság kinevezéséig állott fenn.

Az egyezkedés a kincstárral 1882-ben megtörtént s az ez évi XXVIII. t.-c. által megerősítést kapott. A kincstár a tíz község mindegyikével külön szerződést kötött. A szerződések és az idézett törvények szerint a kincstár az Überlandot a községek tulajdonába adja, a községek pedig az egyes volt határőrök utódai birtokában lévő földeket az utóbbiaknak kötelesek tulajdonul tovább átadni. A szerződések szerint továbbá a tíz község együttvéve 3.555.750 forintot vételár címén és 545.524 forintot a fentemlített pauszálás bérhátralék címén kötelesek a kincstárnak fizetni. Az egyes Überland-birtokosok a község által tulajdonukba átengedett földekért a vételárt

A „TORONTÁL“ tárcája.

A milliomos öngyilkossága.

Volt egyszer, honnan volt, egy milliomos, aki rettenetesen milliomos volt és nem is lehetett butának mondani. Lehetőleg boldogan élt, a milliós cseppet sem zsenirozták. Sok jót tett, mert jó szívvél áldotta meg az ur s nem irigyelték jobban, mint amennyire ez neki kellemes volt.

Történt, hogy egy napon ezt a milliomost halva találtak s halála nagy szomorúságot okozott a családjának. Az újságírók nekrológokat írtak róla s Malherbe versét emlegették, mely szerint a halál épp úgy nem kíméli a gazdagokat, mint a szegényeket. Az orvosok, a specialisták különös lelki betegségről beszéltek.

Eddig jutottam elbeszélésemben, mikor barátom félbeszakított:

— Ez cseppet sem érdekes. Ha lelki bánatalom kergette a halálba...

— Mily türelmetlen vagy — feleltem. — Szó sincs róla.

— Hát akkor gyilkosság volt?

— Az sem.

— Ahá, öngyilkosság!

— Igen. Ugy-e, kezd a dolog érdekessé válni?

— Nem nagyon. Spleenje volt a jó embernek. Meguata a milliós.

— Jó öreg bölcslem! Most az egyszer tévedsz. Az én milliomosom nem volt közönsé-

ges fráter. Hiszen már mondtam, hogy észszel is megáldotta az ur. Kikerülte a csömört, sohasem lakott tulságosan jól s nem prédálta esztelenül a milliós. Ellenkezőleg mindig hagyott magának egy-egy kielégítően vagyát, hogy legyen miért küzdenie. Sem azért nem lett öngyilkos, mert a tönk szélére juttatták volna spekulációját. Nem. Husz, harminc millió veszteséget meg sem érzett volna. Nem. Ő azért halt meg, mert olyan zsákutcába jutott, ahonnan nem talált kivezető utra. Olyan vágy lett urrá előtte, amit nem elégíthetett ki egyáltalán. Ugy-e most kíváncsi vagy, mire vágyódhatott annyira?

Olyan valamit kívánt meg, ami könnyen elérhető lett volna s még sem lehetett az övé.

— Mit?

— Egy asszonyt.

— Ah — szól barátom. — Egy tisztességes asszonyra talált, ahi nem akart az övé lenni, nem akarta megcsalni az urát. Várnia kellett volna! Idővel talán...

Elnevettem magamat.

— Tévedsz — mondtam. — Amit te mondasz, az nagyon mindennapi lenne. Az ő sorsában igazi tragikum rejlik. Mert, akit megszeretett, az...

— Nos?

— Egy utcai leány volt!

Barátom felugrott helyéről. De aztán okoskodni kezdett.

— Persze. Tulságosan megszerette és félt, hogy annyira viszi majd, hogy nőül fogja venni. Ettől pedig irtózott. Nem akarta bepiszkolni apjának tisztességes nevét. Azután meg félt, hogy

meg is csalják, később. Szóval az öngyilkosság volt az egyetlen tisztességes megoldás.

— Dehogyan! — szajítottam fel ezuttal én. — Nem. Hallgass ide. Tehát megtörtént a baj s ő beleszeretett egy utcai leányba. De nem egy highlife-beli fényes csillagba, hanem egy közönséges cocotte-ba, aki a legalsóbb néposztályból került ki. Örülten megszerette. Ez a leány — különben hiszen tudod, mind ilyenek — a fejébe vette, hogy neki ez az ur nem tetszik.

— De hiszen ez X, a százszoros milliomos — figyelmeztették barátói.

— Annál jobb, — felelte ő — legalább megtenulja egyszer, hogy pénzzel nem lehet mindent megvásárolni. Nem értitek? teite hozzá, mikor a többiek csodálkozva néztek rá. — Pokoli élvezet lesz! Hiába fog kérni, hogy szeressem, nemet mondok neki egyszer, kétszer, háromszor, százszor. Miért? Semmiért. Szeszélyből. Mert nem tetszik az orra formája, vagy nem szeretem a járását, a hangját. Egyre megy. Ez igen mulatságos dolog lesz! — Milyen érdekes, hogy egy ilyen ember örült Nini után és Nini, a kodus, szegény Nini visszautasítja! Ez az utolsó szava. Na!

Mikor ezt kijelentette, felállt helyéről s mert nagyon nevelten volt a kis Nini, a földre köpött. De ezt a fogadását megtartotta és a milliomos soha sem kapott tőle egy arva csókocskát sem. Pedig más mindenki boldog lehetett vele, amikor és ameddig akart. Csak a milliomos vágya hullott önmagára vissza, kielégítetlenül. Ime: ezért ölte meg magát.

Jean Richépin.

a községnek szintén kötelesek lévén megfizetni, az idézett törvények felhatalmazta a községeket, hogy a vételt illetően a kincstárnak a község által fizetendő vételár kifizetésére a község részéről felvett kölcsön törlesztési részleteinek az egyes birtokokra eső hányadát az egyes birtokosoktól közadók módjára beszedhesse. A községek ugyanis a szerződésekben a fentiek szerint elvállalt tartozásuk kifizetésére a Magyar Jelzálog-Hitelbanktól 5%-os záloglevelekben 95%-os arfolyam és névérték után számított 69%-os törlesztés mellett negyven év alatt törlesztendő kölcsönöket vettek föl, mely kölcsönök 1922 ben járnak le s a melyek névértékben összesen (mind a tiz községet összeadva) 4.834.000 forint, effektív értékben 4.492.300 forintot tettek ki. A mikor Papp Géza mint kormánybiztos 1895-ben az ügyek intézését a kezébe vette, sok irányban rendtelenséget és mulasztásokat talált. Így egyebek közt a birtokosok közbenjárások s különböző szolgálatok címén aránytalanul nagy összegű tiszteletdíjakkal terheltek és az egész hitelügy kezelése nagyon költséges módon bonyolított le. Papp Géza az érdekeit községek és a birtokosok tiz-tiz választott képviselőjének közreműködésével a kormánybiztos mellé husztagu tanácsadó testületet szervezett. Az ügyek kezelését minden irányban rendezte és helyes mederbe terelte. Kormánybiztos működésének legfontosabb mozzanata az volt, hogy hosszabb munkával és nagy körültekintéssel előkészítette azt a lemondása óta holt ponton maradt megoldást, hogy az Überland-földet terhelő kölcsönök iránt fennálló, az összes birtokosokat terhelő egyetemlegesség megszüntetessék. Amennyiben a most újra kinevezett kormánybiztosnak sikerülni fog ebben a birtokosokat a legmélyebben érintő kérdésben a bankkal megállapodásra jutni, az érdekelt birtokosok a jövőben csak egyenlőként, a saját birtokrészüket terhelő kötelezettséget fognak szavatolni, ami az egyes birtokosok szempontjából sokkal kedvezőbb. Ugyancsak a kormánybiztos feladata lesz perferuálni a kölcsönfelvételek kedvezőbbé tételének ügyét is.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 12. Közigazgatási bizottság ülése.
Szeptember 23., 24. Megyei allandó választmány ülése.
Szeptember 26. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 7/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádifürdő és zuhanyfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Augusztus 25.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 757.1 mm
Hőmérséklet: maximum 25.6 C, minimum 10.5 C. Csapadék
— Felhőzet: Cu 9. Szélirány és erősség: NW. 2.
Jóslat a következő 24 órára: Melegebb. Elvételre csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = firtósfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bányafelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— **Iskolai belrások.** A nagybecskereki főgimnáziumban, valamint az áll. felső kereskedelmi és polgári iskolákban a beiratások szeptember hó 1., 2. és 3-ikán reggel 8-tól délelőtt fél 12 óráig lesznek, míg a Vénisanctet szeptember hó 4-ikén reggel tartják meg, 5-ikén pedig már megkezdik a rendes tanításokat.

A Messinger Karolin-féle nyitványos jogai felruházott elemi, polgári, kereskedelmi és haztartási továbbképző tanfolyamán a beiratások szept. hó 1., 2., 3. és 4. napjain délelőtt és délután lesznek. Szeptember hó 5-ikén istentisztelet tartanak, mely után az új tanév megkezdődik. Az elemi iskolában az előadások reggel 9 órakor kezdődnek.

— **Pályázat ipari ösztöndíjra.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara a kereskedelmi miniszter ur által alapított 600 koronás utazási ösztöndíjra pályázatot hirdet. A pályázatban csakis a kamarai kerületben (Temes-, Toron-

tál- és Krassószörény megye) illetőséggel bíró iparosok vehetnek részt, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy a katonai szolgálat alól felmentettek. A keresk. miniszterhez címzett kérvények f. évi szept. hó 20-ig nyújthatók be a kamaránál. A kérvényben a folyamodó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, az esetleg elnyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazás iránya részletesen megjelölendő, valamint az is, hogy az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmazása vagy szakiskolába való felvétele. Az illetőnek kötelezettséget kell vállalnia arra is, hogy az ösztöndíj külföldben visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába, hogy szerzett ismereteit itt értékesítse.

— **Szávics Sándor ünneplése.** A király tudvalevőleg legutóbb az arany érdemkeresztel tüntette ki Szávics Sándort. A nagybecskereki burasztársaság, amelynek Szávics egyik régi tagja, ebből az alkalomból ma este háromnegyed 8 órakor társasvacsorát rendez Szávics tiszteletere, amelyen a burasztal elnöksége mindenkit szívesen lát.

Tévedés azt hinni hogy a poloskák petéikkel ki nem írthatók. Ha a Löcherer Cimexin poloskairól beszélünk, úgy nemcsak az élő poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexia hatása folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Kollarich gyógyszerárban Nagybecskerek és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bártfán. 576—2020

— **Élelmiszerek megvizsgálása** A nagybecskereki rendőrség most legújabbán a legnagyobb szigorral ellenőrzi az élelmiszereket, valamint a mézszártszereket, a hal- és gyümölcs piacot. A tejpiacra nap-nap után nagyobb mennyiségű hamisított tejet és tejárut semmisít meg, míg a hal- és gyümölcs piacra szintén napirenden van a romlott áruk elkobozása. A rendőrség azonkívül, hogy az egészségtelen élelmiszereket irgalmatlanul megsemmisíti, még érzékenyen meg is bünteti azokat árusítóit, még pedig nemcsak pénzbírsággal, hanem a mezőgazdasági termékek és cikkek hamisításáról szóló 1895 évi XXXVI t.c-ik értelmében elzárással is. Ugyancsak gondot fordít a rendőrség és a városi orvosi hivatal még az egészségrendészeti teendőkre is s hetenként többször is megvizsgálják a mézszártszereket, szállodákat és hentes-üzleteket, hogy nincs-e valami rendtelenség. A legfőbb ideje is volt már, hogy a köztisztaság és az élelmiszerek körül nagyobb szigorral járjanak el, különösen most, a mikor Magyarország határait három oldalról is fenyegeti a kolera, amely ellen pedig a leghatásosabb fegyver a tisztaság. A rendőrség már erre való tekintettel is most közös szigorral jár el az élelmiszerek vizsgálása körül s ennek a szigorúságnak, a melynek persze nem szabad szomatizálnak lenni, bizonyára már közeljövőben is meglesz az a haszna, hogy a kofák ezentul nem mernek majd romlott, vagy hamisított élelmiszert árusítani, a mézszártszerekben és pek-üzletekben pedig szintén nagyobb gondot fognak fordítani a tisztaságra, a melylyel bizony eddig édes-keveset törődtek.

— **Családi dráma.** Mint Szőregről jelentik, ott tegnapelőtt Márton Pálné szül. Bálint Erzsébet földműves asszony 4 hónapos Erzsébet nevű gyermekének marólugot adott be, s azután ő maga is ivott a gyilkos folyadékából. A kis gyerek néhány óra múlva meghalt, az asszonyt kórházba szállították, hol most a halállal vívódik. A családi dráma okát eddig nem tudják.

— **Talált lovak.** A város határában ma délelőtt 2 db lovat találtak bitangásban, amelyeket az Oppova-negyed községbeli bikaistállóban helyeztek el. A jogos tulajdonos a lovakat kellő igazolás mellett a rendőrségtől bármikor átvetheti.

— **Baleset.** A nagyhid közelében épülő Dungyerszki-féle sörháznál ma délelőtt 10 órakor súlyos baleset történt. Erdélyi József itteni

épitőmunkás ugyan is leesett a körülbelül 4 méter magas állványról, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a bal lába eltört. Az első segélyt dr. Stein József orvos szolgáltatta, akinek az intézkedésére a szerencsétlenül járt munkást azonnal a kórházba szállították. A baleset ügyében a rendőrség még a délelőtti folyamán megtartotta a vizsgálatot.

— **Sertésvész.** Deizinger Ignác központi járási kir. állatorvos Szerb- és Tótaradácson sertésvészt állapított meg, miert is a főszolgabírósg mindkét községben a sertészárlatot elrendelte.

TÁVIRATOK

A külügyminiszter a királynál.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Aehrenthal gróf közös külügyminiszter vasárnap Ischlbe utazik, ahol a király külön kihallgatáson fogadja.

A német császár Magyarországon.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlii jelentések szerint már megállapították Vilmos császár magyarországi utjának a programját. A császár, aki tudvalevőleg Frigyes főherceg baranyamegyei uradalmára megy több napi vadászatra, szept. 16-ikán reggel érkezik Bélyére. A vadászat három napig fog tartani s részt vesznek benne Frigyes főhercegen és családján kívül Ferencz Ferdinand trónörökös, József főherceg, valamint a magyar és osztrák arisztokrácia több tagja. A császár 19-ikén utazik el Bélyéről Mohácsra és onnan Bécsbe, ahol Ferencz József királynak 80-ik születésnapja alkalmából üdvözlését tolmácsolja.

A román miniszterelnök külügy- m niszterüknél.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Bratianu román miniszterelnök, aki tegnap odaérkezett, ma délelőtti látogatást tett Aehrenthal gróf közös külügyminiszternél, akivel hosszasan tanácskozott.

A visszavont petíció.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Megcafojják azt a hirt, mintha a Fráter Lőránt székelybéli mandátuma ellen beadott petíciót visszavontak volna. A kuriához erre vonatkozólag semmiféle kérelmet nem adtak be.

A kolera.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ugy Oroszország, mint Olaszország felől egyre riasztóbb mértékben közeledik monarchiánk felé a kolera-veszedelem, sőt Ausztriában már fel is lépett a pusztító járvány. A kormány ma országra szóló rendeletet bocsátott ki a kolera ellen való védekezésre, a melyet ma nyomban szét is küldöttek az ország összes közigazgatási hatóságaihoz. A kormány rendelete a legszélesebb körű óvintézkedésekre ad szigorú utasítást.

Budapest, aug. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, ott egy Hoffmann Teréz nevű cseléd koleragyanus tünetek között megbetegedett. Bécsben nagy a riadalom, mert azt mondják, hogy ott már több kolerabeteg van.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lembergől sürgönyzik, ott kitört a kolera s már nagy mértékben szedi áldozatait. Fellépett a kolera azonkívül Tomaszovban és több más községben is.

Szeged, aug. 25. (A „Torontál” eredeti táv.) A városi tanács, tekintettel a

A t. c. szülők

Azonkívül csakis elsőrendű minőségű fiú és leányka cipőket tartok olcsó árban raktáron.

A gyermek-cipők javítására nagy súlyt helyezek.

Weinberger K. elsőrendű cipők nagy raktára

Nagybecskerek Hunyadi-(fő)-utca 23. sz.

figyelmét felhívom arra, hogy a nagybecskereki gimnáziumban, polgári- és felső kereskedelmi iskolában az általam összeállított higiénikus torna-cipők jónak használatba, melyek szeptember elejétől csakis nálam szerezhetők be.

szíves látogatást kér

szíves látogatást kér

szíves látogatást kér

685-13.5

fenyegető koleraveszedelemre, elhatározta, hogy 12.000 korona költséggel sürgősen egy kolera-barakkot létesít.

A krétai kérdés.

Budapest, aug. 25. (A „Torontai” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik, a török kormány ajánlotta a sajtónak, hogy Venizelos megválasztása miatt ne izgassa fel a nyilvános közvéleményt, mert a kormány be akarja várni a védőhatalmak ígéreteinek teljesítését, amely után a választás semmiféle befolyással nem lesz a krétai kérdésre nézve s amely után Venizelosnak Krétával való összeköttetése is meg fog szüni.

Külgyminiszterek találkozója.

Budapest, aug. 25. (A „Torontai” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Aehrenthal gróf külgyminiszterünk és San Giuliano olasz külgyminiszter között legközelebb Salzburgban történő találkozásánál részt vesz Avarna herceg bécsi olasz nagykövete és Mérey örmény magyar-osztrák nagykövete is.

A montenegrói királyság.

Budapest, aug. 25. (A „Torontai” ered. távirata.) Mint Czettinből sürgönyzik, a nemzetgyűlés vasárnap, augusztus 28-án reggel tartandó gyűlésén kiáltja ki a montenegrói fejedelemséget királysággá. A gyűlés után ünnepi istentisztelet lesz, a melynek végeztével a diplomáciai kar, valamint a Czettinjében időző külföldi vendégek üdvözlik Nikitát mint királyt. A diplomáciai testület nevében az olasz követ mond üdvözlő beszédet.

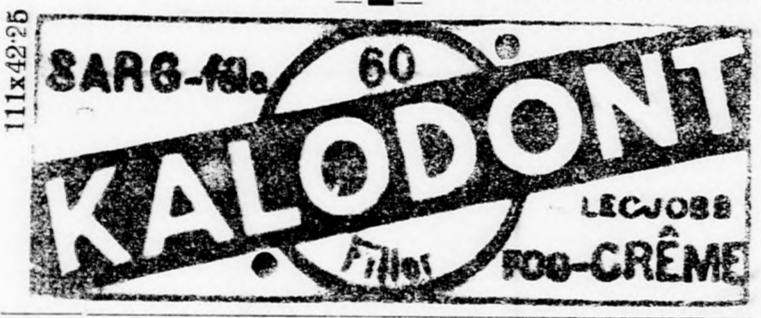
Határidő-üzlet.

Buza (augusztusra)	19 72 —
Buza (októberre)	20 22 —
Rozs (októberre)	14 68 —
Zab (októberre)	15 58 —
Tengeri augusztusra	11 48 —
Tengeri (októberre)	11 50 —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyitlér.

alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerk

VASUTÜGY

Magyar királyi államvasutak.

189 946/910. FIVa. sz.

HIRDETMÉNY.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1910. évi június hó 22-én kelt 41327/III. sz. engedélye alapján 1910. évi augusztus hó 1-től visszavonásig a következő intézkedéseket léptetjük életbe:

1. a magyar belforgalomban (Fiumét is beleértve), továbbá a magyar, osztrák és a bosznia-hercegovinai vasutakkal való forgalomban feladásra kerülő kocsirakomány teheráru-küldemények felvételénél — az előállat, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás-küldemények kivételével — a vasuti üzletszabályzat 64. § a (2.) bekezdésében előirt eljárás fog alkalmaztatni.

2. A vasuti üzletszabályzat 63. §. (12.) és 80. §. (8.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a rakodási határidők általánosságban 9 nappali órára leszállíthatnak. (A 9 nappali óra a közírré tett raktári órák kezdetétől annak megszakitás nélkül való befejeztéig terjedő időtartam alapul vétele mellett számíttatik.)

Értesítjük továbbá a t. szállító közönséget, hogy:

a) az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt, — a vasut által berakandó — ugyszintén általában a felek által berakandó mindennemű kocsirakomány teheráru-küldemények, előállat, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás-küldemények kivételével, — ha azok elszállítása azonnal meg nem történhetik, — s a feladó áruját a pályaudvaron kívánja tároltatni, amennyiben azt a tároló helyiségek engedik, a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2.) illetőleg a vasuti üzletszabályzat 64. § a (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően a lehető elszállításhoz csakis ideiglenes őrizetbe vétetnek;

b) a vasuti üzletszabályzat 67. § anak (5) bekezdésében, illetőleg a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (3.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a Fiuméba rendelt gabonaszállítványok, őrlemények és hüvelyesek, valamint az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt gabonaszállítványok és őrlemények a vasuti üzletszabályzat 64 § a (2) és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2) bekezdése, illetőleg a vasuti üzletszabályzat 64 § a (1) bekezdésének alkalmazása mellett is, közzedékek érvényesítése szempontjából lehetőleg soron kívül fogna elszállíttatni.

Budapest, 1910. évi július havában.

9-X8

Az igazgatóság.

Hirdetések.

6613/1910. tkvi szám.

701-1.1

Arverési hirdetmény s feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Gyárfás és Társa nagybecskereki cég végrehajtónak Berkov Stefánia és Berkov Ruzsa végrehajtást szenvedők elleni 134 kor tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, nagybecskereki 2459. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. a. felvett 1728-1729/a. hrsz. 255 □-öl területű ház-hely és udvar 3647 korona kikiáltási árban az 1910. évi szeptember 13-ik napján d. e. 10 órakor a kir. törvényszék árverési termében (földszint, ajtószám 25.) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kifizőit birtok a megállapított kikiáltási ár 2/3-ánál, vagyis 2431 kor 33 fill.-nél alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A kincstár, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitel-szövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettekén kívül a többi árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 364 kor. 70 fill.-t készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt Ig.

min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történelőleges elhelyezéséről kiállított elismert vényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségüknek eleget nem tesznek, ígéretük figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehetnek.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígéro által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Nagybecskerek város-házánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1910 évi június 23.

Rektorisz Károly,

kir. törvsz. bír.

6517/1910. tkvi szám.

699-1.1

Arverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy idb. Hajduska Lajos nagybecskereki lakos végrehajtónak, Kindea Simeon kistoraki lakos végrehajtást szenvedő ellen 100 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránt folytatott ügyében, egy a csatlakozottnak tekintendő Grubits Tivadar nagykikindai lakos javára 144 kor. tőke s jár.-ból álló köv., és Bundi Miklós klekki lakos javára 118 kor. 84 fill. és jár.-ból álló követelés kielégítése végett is az árverést elrendeli.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő, kistoraki 1716. sz. tjkvben A. I. 349-350. hrsz. a. felvett 150 □-öl területű beltelek a rajta levő 135 öi. sz. házzal 1200 korona kikiáltási árban az 1910. évi szept. 14-ik (tizennégy) napján d. e. 10 órakor Kistorak községében a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kifizőit birtok a megállapított kikiáltási ár 2/3-ánál, vagyis 800 kor.-nál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A kincstár, mint árverező bánatpénzt letenni nem köteles.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 120 koronát készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történelőleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben,

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN
 Iroda: Szerb hitközségi palota. (Szerbtemplom-utca) Telefon 139. **PERL MÓR ÉS FIA; SZALLITÓK** Iroda: Szerb hitközségi palota (Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482-20074 ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §-a szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Kistorák községhezánál megtekinthetők.

Nagybecskerekben, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1910. évi június hó 27-ik napján.

Rektorisz Károly,
kir. törvényszéki bíró.

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életéleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat
betéti társaság-nál

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 41.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és pártatlan pontossággal eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete.

Költségvetések és Telefon
tervezetek ingyen. 12-06.

603-x.5

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1910. május 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsovárol: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:16 óra
Szegedről: (motorkocs) d. e. 10 óra 21 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunaráról és Temesvárról: este 8 óra 15 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsovárol: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 28 p.
délután 4 óra 10 perc. este 9 óra 34 perc.
Szécsányból: este 6 óra 29 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovárol: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 15 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 30 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 20 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.
Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunarra
reggel 8 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 26 p.
délután 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e.
11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasár-
napon 8 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasár-
napon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasár-
napon délután 1 óra 50 perckor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasár-
napon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon regge-
l 5 óra 30 perckor.

Pályázati hirdetmény.

Aracs község jegyzői irodában egy a jegyzői irodai teendőkhöz jártas egyén kerestetik azonnali belépésre bizonytalan időre. A szerb nyelv bírása kívánatos.

Javadalma a községi pénztárból havi 60 kor. és a jegyző jövedelméből havi 10 kor. Pályázatok és megkeresések Aracs község előljáróságának címzendők.

Aracs, 1910. évi augusztus 19.

689-3.3

Az előljáróság.

Egyéves önkéntesek

legjobb előírás szerint legjobban és legolcsóbban felszereltnek

Kolarits Nándor

első és legnagyobb délmagyarországi egyenruházati intézetében

TEMESVÁR, Merczy-utca 10. szám.

Interurban telefon 240.

Árjegyzék és költségvetéssel szívesen szolgálók. — Kívánatra a megrendelés felvételére képviselőmet is küldöm.

Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó hírneve kezkesedik.

674-10.4

7726/1910. sz.

A törökbecsei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Torja községben megüresedett s az 1908: XXXVIII. t.-c. 30. §-a értelmében 240 kor. évi fizetéssel és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal javadalmazott községi bábai állásra ezenel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást einyerni óhajtják, hogy az 1908: XXXVIII. t.-c. 27. és 28. §-ai értelmében felszerelt kérvényüket f. évi szept. 12-ig hozzám benyujtsák.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Törökbecse, 1910. évi augusztus 20.

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

696-3.2

Ugyes segéd a férfidivatszakmában.

ki a szerb, horvát, német s magyar nyelvet birja, felvétetik október 1, vagy 15-én Vilim Vogelinél, Eszék I. hová kimerítő ajánlat fényképpel intézendő. — (Nem szezon-segédet keresek.)

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Olcsó gyári árak.
Telefon 201-3.

DIÁKOK!

Az iskolaév megkezdése előtt szerezzétek be külön a diákok részére a „Torontáli cipőgyár”-ban készített cipőszükségleteiteket, valamint

ing, gallér, nyakkendő, harisnyáitokat

Benó Testvéreknél azelőtt KOKITS A. F. Nagybecskerek.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Olcsó gyári árak.
Telefon 201-3.

641-200.17